

Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid
Afdeling “Gezondheid”

SCSZG/18/020

BERAADSLAGING NR. 18/010 VAN 16 JANUARI 2018 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GECODEERDE PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN VAN DE VOEDSELCONSUMPTIEPEILING IN HET KADER VAN EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK NAAR VOEDINGSPATRONEN EN HUN CORRELATIE MET OVERGEWICHT

De afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid (hierna “het Sectoraal Comité” genoemd),

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, inzonderheid op artikel 37;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*;

Gelet op de wet van 21 augustus 2008 *houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform en diverse bepalingen*;

Gelet op de machtigingsaanvraag vanwege de Universiteit Antwerpen;

Gelet op het auditoraatsrapport van het eHealth-platform van 22 december 2017;

Gelet op het verslag van de heer Yves Roger.

Beslist op 16 januari 2018, na beraadslaging, als volgt:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Universiteit Antwerpen dient een machtigingsaanvraag in teneinde een wetenschappelijk onderzoek inzake voedingspatronen en hun correlatie met overgewicht op te starten. Zij wensen hiervoor gebruik te maken van de gegevens van de Voedselconsumptiepeiling 2014-2015, uitgevoerd door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV).
2. Het wetenschappelijk onderzoek zal worden gevoerd door twee post-doc onderzoekers verbonden aan het Centrum Huisartsengeneeskunde van de Vakgroep Eerstelijns- en Interdisciplinaire Zorg Antwerpen (ELIZA). Wat betreft het statistisch onderzoek zal beroep worden gedaan op een masterstudent van de biostatistiekafdeling van de Universiteit Hasselt.
3. De voedselconsumptiepeiling 2014-2015 is een nationaal onderzoek naar de inname van voedingsmiddelen en voedingsstoffen, voedingsgewoonten, lichaamsbeweging en het sedentair gedrag van de Belgische bevolking. Deze werd georganiseerd door de Minister van Sociale zaken en Volksgezondheid en de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.
4. Het steekproefkader omvat personen tussen 3 en 64 jaar die in het rijksregister zijn ingeschreven. Via een uitnodigingsbrief en een informatiebrochure werden ongeveer 9.200 geselecteerde personen op de hoogte gebracht van de doelstellingen en het verloop van het onderzoek, de vertrouwelijke behandeling van de verzamelde gegevens en het feit dat deze gegevens verder gebruikt worden in het kader van beleidsrelevant en wetenschappelijk onderzoek. De deelname was vrijwillig.
5. De gegevens van de voedselconsumptiepeiling werden tijdens een interview bij een representatieve steekproef van de bevolking op nationaal niveau ingezameld. 3.461 personen tussen 3 en 64 jaar werden in de steekproef opgenomen. Het WIV-ISP verstuurdde een uitnodigingsbrief en een informatiefolder naar de geselecteerde personen (of naar de referentiepersoon voor de personen jonger dan 18 jaar). De peiling gebeurde tijdens een face-to-face-interview. Er werden twee interviews voorzien. Tijdens beide interviews werd de deelnemer ondervraagd over zijn voedselconsumptie in de afgelopen 24 uur (24 uur recall). Tijdens het eerste interview werd een algemene vragenlijst (met informatie over het socio-economisch niveau en gedragsvariabelen (tabak, sedentair leven, lichaamsbeweging)) afgenomen. Aan de deelnemer werd eveneens vragenlijsten over o.a. frequentie van voedselinname, voedselveiligheid, geestelijke gezondheid en lichamelijke gezondheid overhandigd. Er werden antropometrische metingen (gewicht en lengte) uitgevoerd. Eveneens werd de lichaamsbeweging bij kinderen gemeten.
6. Het eHealth-platform stond in voor de codering van het identificatienummer van het rijksregister. Met andere woorden, het eHealth-platform heeft een uniek willekeurig nummer toegekend aan elk INSZ alvorens de gecodeerde persoonsgegevens werden meegedeeld aan de onderzoekers van het WIV.

7. De inzameling van de persoonsgegevens die de gezondheid betreffen en de tussenkomst van het eHealth-platform voor de codering van de persoonsgegevens werd gemachtigd door de afdeling gezondheid van het Sectoraal comité bij beraadslaging nr. 13/131 van 17 december 2013.
8. Het onderzoek heeft als voornaamste doelstelling om voedingspatronen te beschrijven die in een Belgische volwassen populatie gecorreleerd zijn met overgewicht. De onderzoekers wensen:
 - de gegevens van de voedselconsumptiepeiling 2014-2015 in detail te bestuderen teneinde het verband tussen voedsel(inname), karakteristieken/patronen, (over-)inname aan energie (calorieën) en body mass index (BMI) en buikomtrek (WC) in kaart brengen bij Belgische volwassenen van 18 tot 64 jaar;
 - de gekende oorzakelijke verbanden tussen voedingskenmerken (bijvoorbeeld de rol en samenstelling van een ontbijt) en BMI/WC te gebruiken als indicatoren voor de analyse. De resultaten zullen worden vergeleken met Dietary Reference Values, Healthy Diet Indicator en Mediterian Diat score.
9. De gevraagde gegevens gaan als bijlage.

II. BEVOEGDHEID

10. Ingevolge artikel 42, § 2, 3°, van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid is de afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid bevoegd voor het verlenen van een principiële machtiging met betrekking tot elke mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen. Het oordeelt bijgevolg dat het bevoegd is om zich uit te spreken over deze machtigingsaanvraag.

III. BEHANDELING

A. TOELAATBAARHEID

11. Krachtens artikel 4, § 1 van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegelaten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en is de verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen in principe verboden.¹
12. Het verbod is echter niet van toepassing onder meer wanneer de verwerking noodzakelijk is voor het wetenschappelijk onderzoek en verricht wordt overeenkomstig het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

¹ Artikel 7, §1, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, B.S. 18 maart 1993 (hierna 'de privacywet' genoemd).

13. In het licht van het voorgaande is het Sectoraal Comité van oordeel dat er een toelaatbare grond bestaat voor de beoogde verwerking van gecodeerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.

B. FINALITEIT

14. Krachtens artikel 4, § 1, van de privacywet is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegelaten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

15. Overeenkomstig de privacywet mogen persoonsgegevens niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze oorspronkelijk werden ingezameld, rekening houdend met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en de toepasselijke regelgeving. Een verenigbaar doeleinde is een doeleinde dat de betrokken persoon kan verwachten of een doeleinde dat door een wettelijke bepaling beschouwd wordt als verenigbaar.

16. Voor zover de verantwoordelijke voor de verwerking de bepalingen van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 naleeft, wordt de verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden evenwel niet als onverenigbaar beschouwd.

17. De voornaamste doelstelling van het onderzoek is om voedingspatronen te beschrijven die in een Belgische volwassen populatie gecorreleerd zijn met overgewicht.

18. Gelet op de doelstellingen van de verwerking zoals hierboven beschreven, acht het Sectoraal Comité dat de beoogde verwerking van de persoonsgegevens wel degelijk welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden nastreeft.

19. Het Sectoraal Comité wijst er op dat de Universiteit Antwerpen de gecodeerde persoonsgegevens uitsluitend onder eigen verantwoordelijkheid voor de opgegeven doeleinden mag verwerken en dat deze gegevens in geen geval aan derden mogen worden meegedeeld zonder machtiging van het Sectoraal Comité.

C. PROPORTIONALITEIT

20. In artikel 4, § 1, 3°, van de privacywet wordt bepaald dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

21. Het proportionaliteitsprincipe veronderstelt dat de verwerking in principe verricht wordt aan de hand van anonieme gegevens. Indien het doeleinde echter niet verwezenlijkt kan worden aan de hand van anonieme gegevens, kunnen gecodeerde persoonsgegevens worden verwerkt. Gelet op de noodzaak om zeer gedetailleerde analyses uit te voeren op basis van deze gegevens, heeft de aanvrager behoefte aan toegang tot gecodeerde gegevens om deze analyses te kunnen uitvoeren aangezien ze niet kunnen worden verricht aan de hand van

anonieme gegevens. Dit doeleinde rechtvaardigt aldus de verwerking van gecodeerde persoonsgegevens.

22. Overeenkomstig artikel 4, § 1, 5°, van de privacywet mogen de persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren (al dan niet gecodeerd) dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt. De onderzoekers wensen de gecodeerde persoonsgegevens gedurende vijf jaar vanaf de ontvangst te bewaren.
23. Gelet de bovenvermelde doelstellingen acht het Sectoraal Comité de gevraagde gegevens en de bewaartermijn proportioneel.

D. TRANSPARANTIE

24. Artikel 14 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt dat de verantwoordelijke van de verwerking van persoonsgegevens verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden of de intermediaire organisatie, voorafgaand aan de codering van de gegevens, in principe bepaalde informatie moeten meedelen aan de betrokken persoon .
25. In het kader van de organisatie van de voedingsconsumptiepeiling ontvingen de geselecteerde personen een uitnodiging samen met een informatiefolder waarin uitgelegd werd wat de voedingsconsumptiepeiling is, welk type vragen gesteld zouden worden tijdens het interview, de betrokken partijen en de doeleinden van de verwerking van de ingezamelde gegevens. Er werd ook onderstreept dat de deelname aan deze enquête vrijwillig is. De betrokkenen worden geïnformeerd over het feit dat hun persoonsgegevens op gecodeerde wijze zullen worden verwerkt voor wetenschappelijk onderzoek.
26. Het Sectoraal Comité is aldus van oordeel dat betrokken personen voldoende geïnformeerd werden omtrent de beoogde verwerking.

E. VEILIGHEIDSMATREGELEN

27. Overeenkomstig artikel 16, § 4, van de privacywet moet de aanvrager alle gepaste technische en organisatorische maatregelen treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren, rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
28. Om de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevensverwerking te garanderen, moet iedere instelling die persoonsgegevens bewaart, verwerkt of meedeelt maatregelen nemen in de volgende elf actiedomeinen die betrekking hebben op de informatieveiligheid: veiligheidsbeleid; aanstelling van een informatieveiligheidsconsulent; organisatorische en menselijke aspecten van de veiligheid (vertrouwelijkheidsverbintenis van het personeel, regelmatige informatieverstrekking en opleidingen ten behoeve van het personeel inzake

bescherming van de privacy en veiligheidsregels); fysieke veiligheid en veiligheid van de omgeving; netwerkbeveiliging; logische toegangs- en netwerkbeveiliging; loggings, opsporing en analyse van de toegangen; toezicht, nazicht en onderhoud; systeem van beheer van de veiligheidsincidenten en de continuïteit (backup-systemen, fault tolerance-systemen, ...) en documentatie.

29. Overeenkomstig artikel 7, § 4 van de privacywet mogen persoonsgegevens betreffende de gezondheid enkel worden verwerkt onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg. Het Sectoraal Comité mocht diens identiteit ontvangen.
30. Het Comité herinnert eraan dat de beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg en zijn aangestelden of gemachtigden bij de verwerking van persoonsgegevens tot geheimhouding verplicht zijn.
31. Na machtiging van het Sectoraal Comité krijgt de aanvrager vanwege het WIV een gebruikersspecifieke login en wachtwoord toegestuurd, zodat deze de gegevens kan raadplegen.
32. Het Sectoraal Comité neemt kennis van het rapport betreffende de small cell risk analyse uitgevoerd door het IMA.
33. Het Sectoraal Comité herinnert er ten slotte aan dat het overeenkomstig artikel 6 van het voormelde koninklijk besluit van 13 februari 2001 verboden is om handelingen te stellen die ertoe strekken de meegedeelde gecodeerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gecodeerde persoonsgegevens. Er wordt op gewezen dat het niet-naleven van dit verbod, krachtens artikel 39, 1° van de privacywet, een geldboete van honderd tot honderdduizend euro tot gevolg kan hebben. Het Sectoraal Comité herinnert eraan dat bij een veroordeling wegens een misdrijf omschreven in artikel 39, de rechter de verbeurdverklaring kan uitspreken van de dragers van persoonsgegevens waarop het misdrijf betrekking heeft (zoals manuele bestanden, magneetschijven of magneetbanden) of de uitwissing van die gegevens kan gelasten. De rechter kan ook het verbod uitspreken om gedurende ten hoogste twee jaar rechtstreeks of door een tussenpersoon het beheer te hebben over enige verwerking van persoonsgegevens.

Om deze redenen, verleent

de afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid,

overeenkomstig de modaliteiten van deze beraadslaging, een machtiging voor de mededeling van gecodeerde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen van de voedselconsumptiepeiling aan de Universiteit Antwerpen in het kader van een wetenschappelijk onderzoek naar voedingspatronen en hun correlatie met overgewicht.

Yves ROGER
Voorzitter

De zetel van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).

Bijlage: gevraagde gegevens

- identificatienummer van de volwassen deelnemer (gecodeerd);
- leeftijd;
- geboorteland;
- geslacht;
- stad / provincie / regio;
- huidige studies;
- hoogst behaalde diploma; grootte van de familie;
- scholingsgraad van de participant en de familie;
- huidig werk;
- zwangerschap en borstvoeding;
- rookgedrag;
- lichaamsgewicht / lengte / BMI / buikomtrek;
- eetgewoonten en het belang dat de deelnemer hecht aan voeding voor zijn gezondheid;
- gebruik van zout;
- aantal maaltijden;
- bereiding van maaltijd en consumptie in familieverband;
- consumptie van bio-producten;
- dieetgewoonten om gewicht te verliezen;
- specifieke vermageringsdiëten;
- moeilijkheden om te stoppen met eten / eetstoornissen, zelf ingeschatte gezondheid;
- angst en depressie;
- zelf gerapporteerde chronische aandoeningen zoals diabetes, hypertensie, hypercholesterolemie, cardiovasculaire aandoeningen,
- voedingsallergie/intolerantie;
- IPAQ en accelerometer gegevens over fysieke activiteit;
- 24 uren voedingsconsumptie interviewgegevens (Epic-Soft);
- voedingskarakteristieken en hoeveelheden, voedingsfrequentie vragenlijst gegevens.